

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ב' אייר תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא ג | דף הכולל: יומא ג.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף א' בהגה "וידקדקו לחזור" עד סעיף ב'.
מוסר: שם עולם - ודע דעצה זו' עד 'וכל זה שכתבנו'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'משומד' - יסיר מלבושיו' עד 'כללו של דבר ישוב אדם'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

נס ההצלה המופלא של היהודי הבוכרי שהעניק את דירתו לרב מטשעבין זצ"ל | ראש הישיבה השאיר פתק: "פשעתי..." | מודל לחיקוי: אחראי מחלקת שכר ב'דרשו' מספר על השיעור הייחודי שהוא מוסר מדי בוקר בפני קבוצת אנשי עסקים | הכל בזכות ה'גאונות' המופלאה של ראש הממשלה? נו, באמת... | הפלאפון של חברי מצלצל, מותר לי לנתק את השיחה? לפעמים כן! | 2125

על דא ועל הא

הפקיד מביט בנייר, מביט בר' יצחק פנחסוב העומד מולו מעבר לדלפק, ואומר לו: יש כאן טעות. זה לא אתה"...

נס-ההצלה של היהודי הבוכרי שהעניק את דירתו למרן הגאון מטשעבין זצ"ל

לא ציפה לקבל מהם פרוטה אחת על האכסון הנדיב שהעניק להם ולמשפחותיהם.

והנה, לאחר שהכניס לביתו את המשפחות הללו, שכללו 17 איש, שמע אבא על רכבת נוספת שהגיעה לעירו ובה נסע אחד מגדולי הדור המיוחדים, הלא הוא מרן הגאון מטשיבין זצ"ל. למרות הצפיפות, אבי המנוח לא התלבט לרגע והביא לביתו גם את משפחת מרן זצ"ל, שכללה את הרב ואשתו, ובתם. כיון שבבית כבר לא היה מקום, מצא בעל-הבית חדר קטן, אפל וחשוך, שהיה מיועד לכביסה, והוציא משם את הבגדים, ושיכן שם את מרן הגאון זצ"ל.

הרב מטשעבין ישב בחדר הקטן במשך כל שעות היממה, ולמד תורה לאור הנר, והודה לבעה"ב על המסירות שגילה כלפיו. היהודי מחולון המשיך לספר שיום אחד הגיע לאביו צו-גיוס לחזית המלחמה, שהתנהלה אז בין גרמניה לרוסיה. אבא היה אמור להתגייס ליחידה קרבית שניהלה את הקרב בחזית, והוא

ומהסיפור הבא נלמד שלא רק לימוד התורה מוסיף חיים לאדם, אלא גם כאשר הוא מכבד לומדי תורה זוכה לחיים ולאוושר רב.

יהודי מופלא מיוצאי בוכרה התגורר בעיר חולון, ושמו הרב בן-ציון הכהן פנחסוב. הסיפור נסוב על אביו, הרב יצחק הכהן, שהתגורר בבוכרה, ובתקופת מלחמת העולם זכה לארח בביתו משפחות שברחו מאימת המלחמה.

אבא שלי, מספר הרב פנחסוב, היה נוסע מדי יום לצורך פרנסתו אל העיר קגן (שנקראה על שם יהודי שבנה את העיר). יום אחד הוא מבחין בעשרות יהודים פליטים שעמדו ברחוב עם חבילותיהם, ולא ידעו להיכן לפנות.

ליבו הרחום לא היה מסוגל לראות את המחזה, והוא הזמינם אחר כבוד לביתו, וכולם מצאו מפלט בביתו, סיפר היהודי. בין המשפחות שהגיעו לביתו בבוכרה היו משפחות אדלר, שמולאביץ, קנר, ורשבסקי, ועוד. בהיותם עניים וחסרי-הכל, אבא

ובאיש העומד מעבר לדלפק, ואומר לו: יש כאן טעות בנתונים. אני רואה שהאיש הנקרא כאן לגיוס, זה לא אתה... הפקיד שחרר את האיש לביתו. ויהי לנס, ולפלאי-פלאים.

עד היום לא יכול איש להסביר את הסיבה שהביאה את הפקיד להחליט כפי שהחליט. והרי אין ספק שהיתה זו הזכות של מי שהציל את מרן זצ"ל, ונתן לו בית לגור בו בעת מצוקתו. אפשר ללמוד מכך שכל מי שמסייע לגדול-הדור להמשיך וללמוד, יראה סיעתא דשמיא עצומה בכל דרכיו.

(מתוך בטאון 'קול ברמה', בעריכת הרב משה מיכאל צורן שליט"א)

פחד מאוד מהגיוס, וחשש לגורלו. כידוע, הגיוס בזמנים ההם היה כרוך בסכנה גופנית ורוחנית גם יחד.

בצו-הגיוס נאמר שעליו להגיע לצבא עם כל הציוד האישי שלו, מה שהוכיח גם שמדובר בגיוס לפרק-זמן ארוך וממושך עד מאוד. הוא התדפק על דלת חדרו של מרן הגאון מטשיבין, שישב לאור הנר ולמד, וסיפר לו על הצרה שנקלעה לפתחו. מרן שמע את הדברים, ואמר לו: לא יאונה לך כל רע.

למחרת עזב ר' יצחק את אשתו ו-5 ילדיו, וניגש ללשכת הגיוס והציג את צו-הגיוס שבידו לפקיד הצבא. הפקיד מביט בנייר,

יהלומים מגדולי ישראל

אחד הבחורים עקב אחר הגר"א פאם זצ"ל וראה אותו נכנס לחנות כלים סמוכה. הוא קנה שם ספל חדש, הניח אותו במדף בו היה מונח הספל הקודם, והשאיר בתוכו פתק בעברית...

כשראש הישיבה כתב "פשעתי"...

רשלנות. קניתי לך ספל אחר תחתי. אם אינך מרוצה מהספל החדש, או אם רצונך בכסף במקומו, אנא הודיעני. א. פאם.
(איש לרעהו' מתוך 'אהוב על כולם')

ועוד מעשה בפתק...

אב תשס"ט, משפחה נופשת בצפת. תוך כדי נסיון חניה האב שורט קלות רכב אחר. הניחו פתק עם שם וטלפון על הרכב הנפגע; ליתר בטחון שני פתקים, מאחורה ומקדימה. למחרת התקשר יהודי לא דתי - "אני בעל הרכב שפגעת בו. בדורנו, שאדם יכתוב פתק לאחר שפגע ברכוש של השני, זה לא בנמצא. אני מוחל לך מכל הלב".

הנהג הפוגע אברך ירא שמים היה, המתין יום עד שסערת הרגשות של אותו יהודי תצטנן, והתקשר אליו שוב: "אולי בכל זאת אשלם את הפגיעה?" אך היהודי התעקש: "לא ולא, מחלתי לך בלב שלם!"

(נר לשולחן שבת)

בפרוזדור המוביל למשרדי הנהלת ישיבת 'תורה ודעת' ניצב ארון שהיה מיועד לשימוש חברי הנהלה. אחד הבחורים שמר ספל חרסינה לשתית קפה על אחד המדפים בארון.

והנה ביום מן הימים הניח הבחור את הספל בצורה רשלנית בקצה המדף, כך שכאשר פתח ראש הישיבה הגאון רבי אברהם פאם זצ"ל את הארון על מנת לתלות בו את מעילו לפני תפילת שחרית, נפל הספל ונשבר. הרב פאם התעקש לטאטא בעצמו את שברי הכוס.

לאחר תפילת שחרית אמר לתלמידיו שהמתינו בתור כדי לשוחח עמו, כי הוא עסוק עתה בענין דחוף ויתפנה אליהם מאוחר יותר.

אחד הבחורים עקב אחריו וראה אותו נכנס לחנות כלים סמוכה [ובה מקוה לכלים], קונה ספל חדש ומניח אותו במדף בו היה מונח הספל הקודם. הוא השאיר בתוך הספל מכתב כתוב בעברית:

"לכבוד בעל הספל: פשעתי - שברתי את הספל שלך מתוך

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

להפתעתו השיב הגרמ"י לפקוביץ לברכת השלום הסתמית שלו בחמימות מיוחדת, והחל להתעניין בשלומו בלבביות. האיש היה בטוח שרבנו מחליף בינו לבין אחיו, אך התבייש להעמידו על טעותו

מעשה מאלף על זהירות בכבוד הבריות

כמו שקיבל היום, לא זכה מעודו. הלכו השנים לצידו של רבנו והבחינו כי גם אחרים שניגשו אליו זכו ליחס חריג יוצא מן הכלל, גם במימדים של חמימות לבו הטהור של רבנו. לא יכלו לעצור את תמיהתם, ושאלו את מלווהו לפשר הענין. תשובתו היתה חדה ופשוטה: "לפני יומיים עבר הרב ניתוח קל בעיניו, כתוצאה מכך ראייתו בימים אלו מטושטשת קמעה. כשחפצנו לצאת אל הרחוב הביע את חששו שמא לא יזהה את האנשים הקרובים אליו, ומתוך שלא יתייחס אליהם כראוי עלולים הם להיפגע. על כן מצא עצה, ובפתח היציאה מהבית החליט לקבל כל אדם שיפנה אליו, באותה חמימות ובסבר פנים כאילו הוא מהקרובים אליו ביותר וממכריו משכבר הימים. כך, אין חשש שאי מי ממקורביו ומיודעיו יפגע. וזו הסיבה שקיבל את פניכם באופן כה מיוחד".

(להתעדן באהבתך)

יהודי מחו"ל, שאחיו היה מתלמידי מרן הגרמ"י לפקוביץ זצ"ל, ביקר בארץ הקודש והגיע במיוחד לבני ברק לראות את פני רבנו ולהתברך מפיו. הוא פגש את רבנו ברחוב בדרכו לביתו כשהוא נסמך על מלווה. הוא התקרב ואמר 'שלום'. כמענה לברכת השלום הסטנדרטית, קיבל ברכה חמה של שלום, ומיד החל רבנו להתעניין בשלומו בחמימות יתירה, הכביר בשאלות של התענינות היכן הוא לומד וכו', והרעיף עליו ברכות עד בלי די. האיש היה בטוח כי רבנו החליף בינו לבין אחיו (תלמידו), אלא שחש חוסר נעימות להעמיד אותו על טעותו. עודו עומד במקום, ואדם נוסף ניגש לרבנו, ואף הוא זכה להתעניינות חמה, קרובה ומלבבת. בטוח היה כי הלה הוא קרובו של רבנו, וניגש לשואלו מהי קירבתו המשפחתית אליו, אך הלה אמר כי אין לו קשר מיוחד, וכי הוא מסופק בכלל אם רבנו מכירו, וגם הוא תמה לפשר היחס המיוחד שזכה לו. כי אמנם תמיד מתייחס הרב לכולם בחמימות מלבבת, אך לקבלת פנים חמה

על דא ועל הא

"נכנסנו מזכנים לחג הפסח כפי שלא היינו מזכנים מעולם. כל משתתפי השיעור אמרו שליל הסדר שלהם השנה היה מרומם ונעלה יותר מכל שנה אחרת"

"אם בעקבות הכתבה הזאת ייפתחו שיעורים נוספים בסגנון הזה - והיה זה שכרנו", אומר הרב צבי לובין, אחראי מח' שכר ב'דרשו', המספר על השיעור הייחודי שהוא מוסר מדי בוקר לקבוצת אנשי עסקים ברמב"ש א': שיעור גמרא בעיון ועד אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא

לדבריו, ובתוך נשמעות כמה דעות נוספות והצעות ליישב את הסתירות ששני הצדדים מציגים זה כנגד שיטתו של זה. בכל בוקר המחזה חוזר על עצמו. הם מתיישבים בשעה 9:30, רובם אחרי שכבר החלו את יום העבודה שלהם ומיהרו לצאת עם תחילתו לשיעור התורה בו הם משתתפים בקביעות. כל אחד מהם הוא איש עסקים, רוב רובם עצמאיים שמעסיקים תחתיהם אנשי צוות ומשרד, כך הם יכולים להרשות לעצמם להתנתק מהעבודה למשך שעה ולפעמים גם לשעה וחצי, מבלי שהדבר יפגע בשגרת

יעקב א. לוסטיגמן

זר כי ייקלע בשעות הבוקר לבית המדרש 'יראי ה' השוכן בקצה החניה ברח' הרב אלישיב שברמת בית שמש א', בוודאי ישפשף את עיניו בתימהון ויצבוט את עצמו כדי לוודא שהוא אכן נמצא בבית מדרש שכונתי רגיל לכל דבר. קולות הוויכוח המתנהל בסערה, נשמעים כאילו נלקחו מטבורו של היכל אחת השיבות הגדולות והמפורסמות. האווירה סוערת. זה טוען בכה וזה טוען בכה, הוויכוח מתלהט, כל אחד מביא ראייה

יומם ובמקום עבודתם.

על המלאכה מנצח הרב צבי לובין, אחראי מחלקת שכר ב'דרשו'. הלימוד מתבצע באופן ייחודי בלימוד של מסכת מתחילתה ועד סופה, בלימוד עיוני ובדרך של לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, כשכל הלומדים, הם בעלי בתים יראים ושלמים, שלא זכו לחבוש את ספסלי בית המדרש מבוקר ועד לילה, ובכל זאת, את העתים שהם קובעים לתורה, הם מנצלים ללימוד עיוני בריתחא דאורייתא ואליבא דהלכתא.

"זה התחיל כשיעור 'דף היומי'", מספר הרב לובין בשיחה עם 'הפותח'. "במשך עשר שנים למדנו את הש"ס פעם וחצי, אבל אחרי התקופה הזאת הרגשתי שאני לא עומד בקצב. הרגשתי שאני ממש נשחק, כי עוד לפני שהספקתי להבין את הדף לאשורו כראוי, אני כבר שקוע בדף הבא ומיד מדלג לזה שלאחריו. "החלטתי לעבור ללימוד איטי יותר, והצעתי למשתתפי השיעור להצטרף אלי. רבים נרתמו בשמחה ליוזמה, ומאז חודש אלול תשע"ט, אנחנו לומדים ביחד בקצב הרבה יותר איטי, ובלימוד הרבה יותר מעמיק ונרחב.

"אנחנו מתחילים בלימוד הגמרא. לומדים כל סוגיא בצורה רצינית, גמרא, רש"י תוס', לאחר מכן רי"ף, רמב"ם, רא"ש, טור שולחן ערוך, משנה ברורה ואפילו את הפסקים של אחרוני האחרונים ממש.

"אני מכין היטב את השיעור מראש, יחד עם חברותא שזכיתי ללמוד איתו, אחד מגדולי תלמידי החכמים בבית שמש. ובכל זאת, זה לא מתנהל בסגנון של שיעור שאני מוסר וכולם מקשיבים, אלא בצורת לימוד משותף, כולם מדברים, לכל אחד יש יכולת להתבטא וכולם אכן נוטלים חלק פעיל מאוד בלימוד.

"כמובן שזה מגיע במהירות לכדי ויכוחים סוערים, ואדרבה, אנחנו מעודדים את זה ושמחים עם ה'ריתחא דאורייתא'. אנחנו לא ממהרים לשום מקום, אין לנו הספק שאנחנו צריכים לדחוק את עצמנו כדי לעמוד בו. אנחנו לומדים כדי להבין וכדי לדעת. כדי להבין את הגמרא וכדי לדעת איך זה מתורגם לפסיקה ההלכתית בפועל".

כמה זמן לוקח לכם לסיים מסכת?

"הרבה זמן. התחלנו עם מסכת סוכה, בראש חודש אלול

תשע"ט. סיימנו אותה ממש לפני פורים תשפ"א. כלומר למדנו במשך שנה וחצי את מסכת סוכה לבדה.

"בגלל שפורים זה כבר בסוף זמן, ובדיק אז סיימנו בשיעור את מסכת סוכה ורצינו להגיע לפסח מוכנים יותר, התחלנו את פרק 'ערבי פסחים' מפורים ועד פסח. לא למדנו את כל הפרק, אלא את הסוגיות ההלכתיות הנוגעות הלכה למעשה בהלכות הפסח, אכילת מצה ומרור, שתיית ארבע כוסות ומצוות והגדת לבנך.

"כך נכנסנו לחג הפסח מוכנים כפי שלא היינו מוכנים מעולם. משתתפי השיעור אמרו שליל הסדר שלהם השנה היה מרומם ונעלה יותר לעומת שנים קודמות, כי הפעם למדנו את כל ההלכות לעומק, מהשורש שלהן, לא רק מה מותר מה אסור ואיך צריך לעשות את זה, אלא גם מה השיטות השונות, מה שורש המחלוקת בין הפוסקים השונים, איך אלו למדו את הפשט בגמרא ואיך אלו למדו, האווירה היתה אחרת. שונה לחלוטין".

ומה לומדים עכשיו?

"אנחנו מתחילים ללמוד את מסכת ברכות, קודם פרק תפילת השחר מכיון שהגישה שלנו היא ללמוד בתחילת זמן את הפרקים היותר הלכתיים, ואילו את הפרקים שבהם יש יותר אגדות בסוף הזמן. אנחנו לא יודעים כמה זמן ייקח לנו ללמוד את מסכת ברכות, אבל אני מעריך שזה ימשך זמן ממושך, לא פחות מהזמן שלקח לנו לסיים מסכת סוכה.

איך התגובות? הציבור מחובר לסגנון הלימוד הזה? זה התרחב

למקומות נוספים?

"לא ידוע לי על שיעורים נוספים בסגנון הזה. אף פעם לא עשינו לזה פרסום גדול ולא בדקנו אם יש עוד שיעורים כאלו. "התגובות אצלנו מדהימות. משתתפי השיעור מאוד מרוצים, האווירה בשיעור ממש מחשמלת, כולם באים צלולים וערניים כי זאת תחילת היום. מתחילים את היום עם חדווה של תורה, כל משתתף יוצא מהשיעור כשהוא מלא וגדוש, זה נותן כוחות לכל היום. אולי באמת בעקבות הפרסום הזה ייפתחו שיעורים נוספים בסגנון הזה, והיה זה שכרנו".

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייה

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

איך הצליחה מדינה קטנטנה במקום שהמעצמות הגדולות נכשלו? כיצד היא היסנה את האוכלוסייה שלה בקצב כה מהיר אף יותר מהמדינות שבהן מייצרים את החיסונים? כל זה בזכות 'הגאונות' המופלאה של ראש הממשלה? נו, באמת...

כשמעיפים מבט אחורה ובודקים מה קרה לנו בתקופת הקורונה שב"ה מתקרבת אל סיומה, יש הרבה לקח ללמוד ממנה מכאן ולהבא...

יעקב א. לוסטיגמן

תלוי את מי שואלים.

אם תשאלו את ראש הממשלה הוא יסביר לכם שזאת הגאונות העצומה שלו, שהוא ידע לחזות, לנבא, לנחש, לדבר על לבם של הגורמים הרלוונטיים ולהביא את הישועה הגדולה לעם ישראל.

האם גם ידעו לחזות מראש שהחיסונים של אסטרזהניקה יגרמו לקרישי דם ויתבררו כמסוכנים, ושהחיסונים של 'פיזר' לא? גם את זה הם הבינו בחכמתם הרבה?

האם גם ידעו מראש שהחיסונים של 'מודרנה' לא יהיו יעילים כמעט אל מול המוטציה הדרום אפריקאית? ברור, הרי הם החכמים והמוצלחים.

לו חכמו ישכילו זאת, יבינו לאחריהם. האם חשבתם איך הצליחה מדינה קטנטנה להצליח במקום שהמעצמות הגדולות בעולם נכשלו?

מדינה אחת, שב'מקרה' היא מקום מושבם של היהודים, לחסן את האוכלוסייה שלה בקצב מהיר יותר מהמדינות שבהן מייצרים את החיסונים? האם כל זה בזכות הגאונות המופלאה של ראש הממשלה?

אלא מה, אצבע אלוקים היא, צריך להיות אטום וחסר דעה ברמה פתולוגית כדי שלא לראות את ההנהגה המיוחדת של ההשגחה העליונה מול ארץ ישראל ומול העם היהודי.

אבל אם אנחנו לא יכולים להשפיע על אותם 'אבות ההצלחה' שתמיד מצליחים וכל הכישלונות שלהם נגרמים בגלל אחרים, אם אנחנו לא יכולים לגרום להם להכיר במציאות הטופחת על פניהם, בואו לפחות נכיר בה אנחנו ונתחזק בראייה הנכונה של מה שמתחולל מסביבנו.

כי ההנהגה של הקב"ה כלפי ארץ ישראל והעם היהודי בתקופת הקורונה היא הנהגה מיוחדת, הפעם אנחנו יכולים לראות בחוש ובעיני בשר כי אין פורענות באה לעולם, אלא בשביל ישראל.

משהו מאוד מעניין התחולל בתקופה האחרונה בעולם. מגפה מסתורית פרצה לה והכתה בכל רחבי העולם. למעלה מ-200 מדינות נאלצו להתמודד מולה, ובכל זאת, מדינה אחת ויחידה זכתה לתשומת לב עולמית כמעט כמו כל המדינות האחרות גם יחד.

מדינת ישראל כמובן. זה התחיל בהצלחה המדהימה של דיכוי ההתפרצות אחרי גל ההדבקה הראשון.

ישראל היתה הראשונה להכות בנגיף ולמחק אותו. הראשונה שסגרה את שדות התעופה מפני כניסה של טיסות מהמזרח הרחוק ועוד ועוד.

יצא ראש הממשלה ושאר המנהיגים, פניהם זורחות מזחיחות ומאושר, והם לא פסקו מלהלל ולשבח, כל אחד את עצמו!

אח, כמה מוכשר אני, אוי איזה מוצלח שאני, רק אני ידעתי איך להתנהל, רק אני הבנתי מראש את גודל הסכנה ואת חשיבות הרגע...

החיוכים נמחקו כשהגיע הגל השני, ועוד לפני שהספיקו להתרחב עם סיומו כבר הגיע הגל השלישי, תקף במלוא העוצמה. חללים רבים הפילה המגפה, ל"ע. אבל אותם אנשים שרק לפני שבועות אחדים סיפרו לנו כמה שהם מוכשרים ומוצלחים ויודעים להתנהל טוב יותר מכל מדינות העולם האחרות, לא חזרו בהם. רק הם מבינים, ואם יש עלייה בתחלואה, זה בגלל הציבור שלא שומע בקולם.

ואז הגיעו החיסונים. עשרות חברות פעלו בו זמנית לייצר את החיסון, ומדינת ישראל הצליחה לסגור את הדיל עם החברה שבסופו של דבר הצליחה לייצר את החיסון הטוב, הבטוח והיעיל ביותר.

איך הצליחה מדינת ישראל לעשות זאת?

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מהו הקשר המיוחד בין דברי רבינו הק' במשנה פרקי אבות הנאמרת השבוע: "איזוהי דרך ישרה... כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם" - לספירה של היום: היום שבעה עשר יום שהם שני שבועות ושלושה ימים לעומר?...

וגם: מהו עניינה המיוחד של מדת 'תפארת שבתפארת' השייכת להיום? | הרב חיים נתן היילפרין שליט"א
 ר"מ ב'עץ חיים' ו'אהבת תורה' במנשסטער, מביא בפני קוראי 'הפותח' פנינה מאלפת

ממנו, ע"ש. יש לפעמים מצב שהאדם עצמו לומד ומקיים רצון ה', אולם בענייני בין אדם לחברו אין בני אדם נוחין ממנו. ומוטל אפוא על האדם לקיים מש"כ באריכות במסילת ישרים אודות "משקל החסידות".

דוגמא אחת מיני אלף שזכינו לראות אצל מורינו ראש ישיבת מיר הגה"צ ר' נתן צבי פינקל זצוק"ל, אשר כידוע אהבת התורה היתה בוערת בקרבו והשריש אותה בקרב תלמידיו ושומעי לקחו לרבבות - ובמיוחד לאלו שזכו לראות גודל חשקו ומסירותו ללמוד, אף מתוך יסורים וחלאים רעים.

היה זה כאשר תלמיד נכנס אצלו לדבר עמו בלימוד, ומתוך צערו וחלישותו היה מוכרח לשכב על הספה. אף שזה היה "נוח לו", אבל כדי ש"יהיו בני אדם נוחין ממנו" פנה אל הבחור במטרה לתת לו הרגשה טובה, ואמר לו באידיש: "איך וועל ליגען און דו וועסט לערנען, און צוזאמען וועט מען ליגען אין לערנען"!... (פירוש: יש ביטוי באידיש "ליגען אין לערנען", להיות 'מונח' בלימוד. המילה 'ליגען' משמשת גם במשמעות של שכיבה. וזה מה שאמר לו ראש הישיבה במליצת לשון: "אני אשכב, ואתה תלמד, וביחד נהיה "ליגען אין לערנען"...) וכל זאת עשה כדי שתהיה כאן שלימות של בין אדם למקום בלימוד התורה - "נוח לו", וגם 'בין אדם לחברו' לתת לו הרגשה טובה ש"יהיו בני אדם נוחין ממנו" - תפארת שבתפארת!

יש ראשי ישיבות חשובים, ויש יהודים יקרים האוחזים במקצוע ה'גראמער' אשר באמצעותו הם משמחים יהודים ומעוררים את לבם בעתות רצון גבוהות. שניהם ששים ושמחים לעשות רצון קונם - אולם כאשר ראש ישיבה מתברך גם בכשרון ה'בדחנות' והנגינה, לשמח אלקים ואנשים ולעורר אותם בכח הדיבור והנגינה, אשר היא כידוע סמוך ונראה להיכל התשובה, הרי זכינו ל'תפארת' מיוחדת.

אחד מאלו הוא ראש ישיבת 'מאור יצחק', במונסי יצ"ו בארה"ב, אשר כדי לעשות רצון צדיק אמנע מלפרסם את שמו, אך אלפי תלמידיו ממילא יידעו במי הדברים אמורים.

שמעתי הקלטה מאחד משיעורי הנפלאים על "אגרת הרמב"ן", שמסר לפני שנים רבות. בתוך דבריו גילה ראשי תיבות מיוחדים הנוגעים להיום! - הספירה של היום - שבעה עשר לעומר, שמתקנים בה את מדת "תפארת שבתפארת". הוא ציין את דברי התנא בפרק שאומרים השבוע בפרקי אבות (ב', א'): "רבי אומר, איזוהי דרך ישרה ש'יבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם".

המילה "לעושיה" - אמר ראש הישיבה - היא ראשי תיבות: ה"יום ש'בעה ע'שר י'ום ש'הם ש'ני ש'בועות ו'שלושה י'מים לעומר"... וביאור הדבר הוא כמש"כ שם הרע"ב: "כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם - שיהא נוח לו ויהיו נוחין בני אדם

פלאפון - פצצה מתקתקת

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

לפלאפון, ומה הדין כאשר עומדים באמצע שמונה עשרה. תשובה: יש חובה על מי שעומד בקרבת הפלאפון המצלצל לדחות את השיחה ולנתקו, בכדי שלא יפריע, ופלאפון זה הרי

שאלה: אדם שהניח פלאפון בהטענה בשקע בבית המדרש והנה באמצע שמתפללים הפלאפון מתעורר ומנעים "זמירות" האם מותר לנתק את הפלאפון או לדחות את השיחה שמגיעה

לבית הכנסת, כיון שמצוי להכנס שיחות שאינו יודע עליהם וכל מיני צינתוקים ברצונו ושלא ברצונו, לכן א"א לסמוך שבאמצע התפלה לא יתקשרו אליו אשתו וכל אוהביו, שיכול להכנס שיחות מכל מיני מקומות ולהפריע לתפילה.

הוא מזיק לציבור המתפללים ומחלל קדושת בית הכנסת. וגם אם עומדים באמצע שמונה עשרה מותר ללכת בשתיקה באמצע שמונה עשרה ולהשתיק את הפלאפון כמבואר במשנ"ב ס"ק"ד סק"א שמותר להשתיק תינוק הבוכה ומפריעו בתפילתו, ויש לזהר מאוד להשתיק את הפלאפונים קודם שנכנסים

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

לא תמיד מותר לשאול "מה נשמע?"

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

גוונא], אפיל הכי רכילות מקרי, כיון שעל ידי דיבורו נולד ענין חדש שגורם בזה להכניס שנאה בלבו על אותו פלוני".

יתירה מכך: במקרה שהיה ידוע לראובן קודם לכן כי היתה בעיה כלשהי בקבלת בנו של שמעון לשיבה, עליו להימנע מלכתחילה מלשאול אותו מה נעשה בסופו של דבר בענין זה, וכפי שמציינים בביאורים ומוספים:

"ואם שמעון יודע שיש לראובן זה מכבר סכסוך עם בית הדין, ורוצה לשואלו 'מה נעשה בדין?' כתב החפץ חיים לעיל (ח"א כלל ט באמ"ח ס"ק ד) שאסור לו לשאול אותו כן, כי שמא יצא חייב מבית הדין, ואז מסתבר מאד שיצאו מפיו דברי גידופים על בית הדין, והרי זה בכלל אבק לשון הרע, שגורם לו לספר בגנות בית הדין, ומלבד זאת עובר גם על 'לפני עור' בכך שהכשיל את חברו לדבר לשון הרע בגנות בית הדין, שהרי אילולא היה שואל אותו, לא היה חברו מדבר בגנותם אל הקיר.

"והוסיף, שאף אם אינו יודע על סכסוך שקיים כבר בין ראובן לבית הדין, אם רוצה לצאת ידי שמים לא ישאל אותו כשיוצא 'מה נעשה בדין?', כי בעוונותינו הרבים, פעמים רבות כשיוצא חייב, יש לו שנאה על בית הדין, וממילא עלול מאד על ידי שאלה זו לגרום לו לדבר בגנותם, ואין להתיר באופן זה אלא אם הוא מוכרח לדעת מה פסקו לו, כי נוגע לו הדבר מאיזו סיבה שהיא".

"נו, מה קורה?", שואל ראובן את שמעון ידידו הטוב בפגישה אקראית בין מנחה למעריב בבית הכנסת השכונתי, "קיבלו לבסוף את הבן שלך לשיבה ההיא שרציתם?".

"לצערנו התברר לנו שנזכרנו מאוחר מדי", משיב שמעון. "כאשר פנינו אליהם, ההרשמה כבר נסגרה. נרשמו לשם המון בחורים השנה, ולא היה שייך לדחוף לשם אפילו סיכה".

"נו, נו", משיב ראובן. "תאמין לי, אם היו רוצים, היו מוצאים מקום גם בשביל הבן שלך. לדעתי זה ממש לא בסדר מצידם לדחות בחור ששלושת האחים הגדולים שלו למדו בשיבה, ושהסבא שלו עזר בשעתו לפני 40 שנה להשיג את המגרש בשביל הבנין של השיבה..."

לו היה ראובן לומד באותו יום את החפץ חיים' היומי (כלל ד' מהלכות רכילות סעיפים א-ב-ג), היה נמנע מדיבורים אלו. וזו לשונו של החפץ חיים בסעיף א':

"איסור הרכילות הוא אפילו אם אין מגלה לו דבר חדש, שגם הוא ידע כי כן וכן דיבר פלוני אודותיו, או עשה ענין פלוני שהוא נוגע לו, רק שהוא בעצמו לא התבונן עדיין בזה על פלוני שעשה עוולה בזה, והרוכל הזה מעורר לו על זה [כגון, שיצא ראובן חייב בדין, ופגע בו שמעון ושאל מאתו: מה נעשה בדין? והשיב ראובן: נתחייבתי כך וכך, ואמר לו שמעון: לא יפה דנו אותך, וכהאי

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

יומא דף ג

כיצד הספיד הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל את הג"ר יחזקאל אברמסקי זצ"ל?

עשה לך שתי חצוצרות

בה בכבוד וטובות הנאה מן הציבור. והמליץ הגר"מ פיינשטיין על הגר"י אברמסקי: שכמו שמשה רבינו לא היה צריך מינוי למנהיגותו, וכן מצינו בגדולי הדור, שאינם זוכים למעמד מכח מינוי כלשהוא, אלא על ידי תורתם בלבד, ולא משנה אם משמשים הם כרב עיר גדולה או קטנה, או בכלל לא. דוגמא לכך מצינו ברבי יחזקאל, אשר כל גדולתו לא היתה תלויה כלל ועיקר בעיר סלוצק המעטירה, אשר על כס רבנותה ישב. שכן גם קודם לכן, בכהונתו כרבה של סמילוביץ הקטנה, כמו גם אחר כך, ביושבו בלונדון על כס הדיינות בלבד, ואף בארץ ישראל כאשר לא כיהן בשום רבנות, היה הגאון רבי יחזקאל אותו גדול הדור. כי רק התורה שלמד היא שהכריזה עליו בראש חוצות, והיא היא המלוכה היותר גדולה שיש.
(אגישמקע ווארט - נחלת צבי)

הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל בהספידו את הג"ר יחזקאל אברמסקי זצ"ל, תמה מפני מה באמת "לא חמור אחד מהם נשאתי" (במדבר טז טו), הלא המלך רשאי להטיל מס על העם כרצונו, ולמשה רבינו היה דין של מלך כמו שמצינו בפרשת "עשה לך שתי חצוצרות", שהגמרא (יומא ג:) אומרת שהיה צריך לעשותם משלו. ותימה, הלא כל ענין החצוצרות היה משום כבוד המלכות של משה וכדברי המדרש רבה (במדבר פט"ו) המובאים ברש"י (במדבר י ב) על הפסוק, "עשה לך, שיהיו תוקעין לפניך כמלך, כמו שנאמר ויהי בישרון מלך". אם כן יותר היה ראוי משום כבוד המלכות שיהיו משל הציבור. והסביר ר' משה, שיש הבדל גדול בין משה רבנו לשאר המלכים. שמלכותו של משה לא נבעה מכח "מינוי" רק ממילא באה, על ידי "כח התורה" שבו. כיון שכך, לא יכל להנות משל אחרים, כדי שלא תהא התורה קרדום לחפור

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מדוע יש להעדיף בימים הנוראים שליה ציבור שהגיע לגיל שלושים?

Nati Shohat/Flash90

- "בן שישים לזקנה", והיינו, שמכיון שבגיל שלושים כבר הגיע האדם לחצי ימי הזקנה, לבו שבור וכנוע יותר מִשֶׁל אדם צעיר יותר.

ושליח ציבור שהוא בן תורה וירא שמים, או שבתפילתו הוא מעורר את לב הציבור - אף אם הוא צעיר ואינו נשוי, הריהו קודם לנשוי שהגיע לגיל שלושים, אשר אינו בן תורה, או שאינו מעורר את לב הציבור.

[שו"ע תקפא, א, ומשנ"ב יב-יג; ביאורים ומוספים דרשו, 28-29]

כל ישראל כשרים לתפקיד שליח הציבור בסליחות ובתפילות הימים הנוראים, אולם, לכתחילה, יש לבחור באדם "המתאים ביותר, והגדול ביותר בתורה ובמעשים, שניתן למצוא" - כדברי הרמ"א.

ויש להעדיף שליח ציבור לפי סדר העדיפויות הבא: 'נתמלא זקנו', כלומר, שהתרבו שערות זקנו, ואף אם אין זקנו ארוך; נשוי; בן שלושים ומעלה.

והעדפתו של בן שלושים ומעלה, היא על פי דברי חכמינו ז"ל

איזו 'כוונה' של שליח הציבור גורמת לכך שכל הקהל אינו יוצא ידי חובה?

לכל הדעות אין להעבירו מתפקידו. וכמו כן, ש"ץ המכוון שלא להוציא בתפילתו אדם מסוים מהקהל השנוא עליו, כל הקהל אינו יוצא ידי חובתו בתפילתו. וש"ץ המשמש בתפקיד שליח הציבור נגד רצון הציבור, אין עונים 'אמן' על ברכתיו.

[סעיף א וס"ק יא; ביאורים ומוספים דרשו, 24 ו'26]

בהמשך לאמור: מי שאין לו זקן, פסול מלשמש כש"ץ בימים הנוראים אפילו באופן חד פעמי, ואין בכוח הציבור למחול על כך. וכן אדם שתבע את חברו למשפט בערכאות של גויים ללא היתר מרב, ולא שב בתשובה - אף אם לא הצליח להוציא ממון מחברו במשפט הערכאות - פסול מלשמש כש"ץ בימים הנוראים. ועיוור באחת מעיניו - נחלקו הדעות אם הוא ראוי לשמש כש"ץ בימים הנוראים; אך אם כבר שימש כש"ץ לפני שהתעוור,

בית כנסת שיש בו שני בעלי תקיעה לשני ימי ראש השנה - מי תוקע ביום השני כשהיום הראשון חל בשבת?

ובבית כנסת שיש שני בעלי תקיעה' בראש השנה, שכל אחד מהם תוקע באחד מימי ראש השנה - יש אומרים, שבשנה שבה היום הראשון של ראש השנה חל בשבת, ולא תוקעים בו, יתקע התוקע של היום הראשון ביום השני, והתוקע של היום השני לא יתקע בשנה זו; ויש שכתב שבשנה כזו יחלקו ביניהם את התקיעות.

[משנ"ב תקפא, יא; ביאורים ומוספים דרשו, 22-23]

מי שמינוהו לשמש כשליח ציבור בימים הנוראים, או כ'בעל תוקע', אפילו שנה אחת; או אף אם לא מינוהו לכך, אלא ששימש בתפקיד זה זמן רב ללא ערעור מצד הציבור - אין להחליפו באחר ללא סיבה מוצדקת. וגם אם באחת השנים נאלץ שלא לשמש בתפקידו, הריהו שב לתפקיד בשנה שלאחריה. אולם, אם באחת השנים יותר מרצונו על תפקידו, התבטלה חזקתו.

* האומר סליחות ביחידות, לא יאמר את שלוש עשרה מידות של רחמים. ואם יודע לקרוא את פסוקי שלוש עשרה מידות בטעמי המקרא, רשאי לאומרם באופן זה, שְׁבוּ הוּא כקורא בתורה.
* הקם מִשְׁנָתוֹ לפני עלות השחר, ונטל את ידיו בקומו משנתו, ובירך 'על נטילת ידים' - לאחר עלות השחר, יטול את ידיו שנית ללא ברכה, מחשש שהרוח הרעה חוזרת לשרות על הידים בעלות השחר.
* מדברי המשנה ברורה בקונטרס מיוחד שכתב על עניני אמירת קדיש על ידי הָאָבֵל, נראה, שבכל הימים שבהם לא אומרים 'למנצח', אין הָאָבֵל משמש כש"ץ, בכל התפילות.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה עשו הריטב"א והב"ח בימי חול המועד?

מלימוד דברים חדשים. וכן מותר לכתוב את מה שלומד בחול המועד, במטרה לברר את הסוגיא, או כדי שמשנתו תהיה סדורה לו. וכן כתב אחד מגדולי הראשונים - הריטב"א, שרבותיו הרשו לו לכתוב את חידושיו בחול המועד; וכן העידו על הב"ח, שכתב את ספרו בחול המועד. [שו"ע תקמה, ט, משנ"ב מז, ושעה"צ נב, בהרחבה ע"פ המקור; ביאורים ומוספים דרשו, 35]

מי שהתחדשו לו חידושי תורה בעת לימודו בחול המועד, רשאי לכותבם בחול המועד, מחשש שלאחר החג ישכח את מה שהתחדש לו; ואף אם יודע שלא ישכח - רשאי לכותבם, כיון שמוטל על האדם לעמול בתורה בכל עת ולחדש בה כפי יכולתו, ואם ידחה את כתיבת החידושים לאחר החג, יצטרך לשוב וללמוד את מה שלמד בחג כדי לכתוב את חידושיו, ויתבטל באותה שעה

הלוח היומי

ב' באייר | רבי בנימין ב"ר יעקב קמנצקי זצ"ל, ר"י תורת חיים ומתיבתא תורת יעקב לונג איילנד

יארצייט:

תקע"א: רבי אברהם דב ב"ר יהודה אריה לייב אויערבך זצ"ל, אב"ד חמלניק ופולנאה.
תר"ז: רבי ישראל ב"ר אברהם זצ"ל המגיד מבופאלי, ב' עטרת ישראל.
תרס"ט: רבי אברהם יצחק ב"ר שמאי גליק זצ"ל, מטולצ'ווא, ב' שו"ת יד יצחק.
תרע"ה: רבי משה זקן ב"ר כמוס מאוזוז זצ"ל, אב"ד ג'רבה-תוניס, ב' שערי משה, קרא משה, סבר פנים ועוד.
תרצ"ג: רבי יוסף נחמיה ב"ר עקיבא קורניצר זצ"ל. אב"ד קראקוב.
תש"נ: רבי אברהם בדוש זצ"ל, רו"כ ארם צובה ומקים עולה של תורה במקסיקו, ב' מאורות אברהם.
תשע"ג: רבי יעקב ב"ר עובדיה יוסף זצ"ל, ר"י חזון יעקב.
תשע"ז: רבי בנימין ב"ר יעקב קמנצקי זצ"ל, ר"י תורת חיים ומתיבתא תורת יעקב לונג איילנד.

מה עושים כדי למנוע אנשים שאינם ראויים מלשמש כשליח ציבור
בסליחות וימים נוראים? | אדם שיש בו את כל המעלות של שליח ציבור
אבל אינו בן תורה ומנגד יש בן תורה שאין בו את כל המעלות של שליח
ציבור, מי קודם? | ואיזה מנהג נהגו בעניין שליח ציבור של סליחות?

תמצית שיעור הלכה במשנה ברורה הלכות תענית והלכות ראש השנה במסגרת לימוד 'דף היומי בהלכה'
[משנ"ב חלק ו', סימן תקפ"א סעיף א' ברמ"א בחלקו האחרון]

צריך שיהיה השליח ציבור נשוי, כמו כהן גדול שהיו מכינים לו אשה אחרת, ושתהיה לו אשה לשומרו מן החטא, אבל פשוט הדבר שאם נזדמן לו שני אנשים, אחד שהוא בן תורה וירא חטא, אבל אין בו את כל הפרטים הנ"ל, והשני הוא איש פשוט והוא נשוי ויותר מבן שלושים, הבן תורה קודם, ומכל מקום, כל ישראל כשרים הם, רק שיהיה מרוצה לקהל, אבל אם מתפלל בחזקה, לא עונים אחריו אמון. וכן צריך שיוציא כל אדם בתפלתו, ואם יש לו שונא, והוא מכוון שלא להוציאו ידי חובה, גם אוהביו אינם יוצאים בתפלתו.

בחירת שליח ציבור לסליחות וימים נוראים

צריך לדקדק שהשליח צבור לסליחות, יהיה היותר הגון והיותר גדול בתורה ומעשים שאפשר למצוא, והוא יתפלל בסליחות וימים נוראים, ונהגו לעבור לפני התיבה פרנסים ומנהיגים שידועים בצער הדור, ודווקא כשהם נאמנים ומגינים על הדור ומרוצים לעם, וכדי לתקן את הפירצה שלא יתפללו לפני העמוד אנשים שאינם ראויים, ראוי שיתפלל הש"ץ הקבוע.

מעלות נוספות שיהיו לשליח ציבור

ראוי שהשליח ציבור והתוקע יהיו בעלי תשובה גמורה, וכן ראוי שילמדו את הכוונות של התפילות והתקיעות, ונהגו שמי שהתחיל להתפלל או לתקוע אפילו פעם אחת, אין לתת את המצוה לאדם אחר, ואם נעשה התוקע או החזן חולים, ביד הקהל להעמיד אדם אחר, וכשחזרו לבריאותם, המצוה חוזרת לראשון, וכן ראוי שהשליח ציבור יהא בן שלושים, משום שזה הגיל שבן לוי ראוי לעבודה והרי תפילה כעבודה, ועוד, שבכך ליבו נשבר ונדכה וכן

שליח ציבור של סליחות נשאר בתפקידו בכל התפילות

יש מקומות שנוהגים, שמי ששימש כשליח ציבור לאמירת סליחות, הוא יהיה שליח ציבור כל היום, וכתב המגן אברהם, שהוא קודם לאבל ולמוהל וליארצייט, אבל האליה רבה מפקפק בזה, ודעתו, שאדם שיש לו יארצייט והוא מתענה, הוא יהיה שליח ציבור, ומאמירת 'למנצח' והלאה, יש להניח גם לאבל לשמש כשליח ציבור.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

י"ז לעומר

איך מגיעים לאהבת הבריות?

הג"ר ניסים קרליץ נשאל: "מה נקרא שנאת הבריות?"
והשיב: "אפילו כשאדם מסרב לעשות טובה לשני, זה כבר שנאת הבריות!"
ועוד נשאל: "איך מגיעים לאהבת הבריות?"
והשיב: "על ידי שעושים הרבה טובות עם אחרים!"

(הליכות שני אבות פרק ב משנה יא)

נשתדל להרבות בטובות לזולת ובכך נזכה להגיע לאהבת הבריות.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il